

Waardecreatie door Wetenschappelijk onderzoek

Jaarverslag wetenschappelijk onderzoek 2019

jouw leven, jouw mogelijkheden

Inhoud

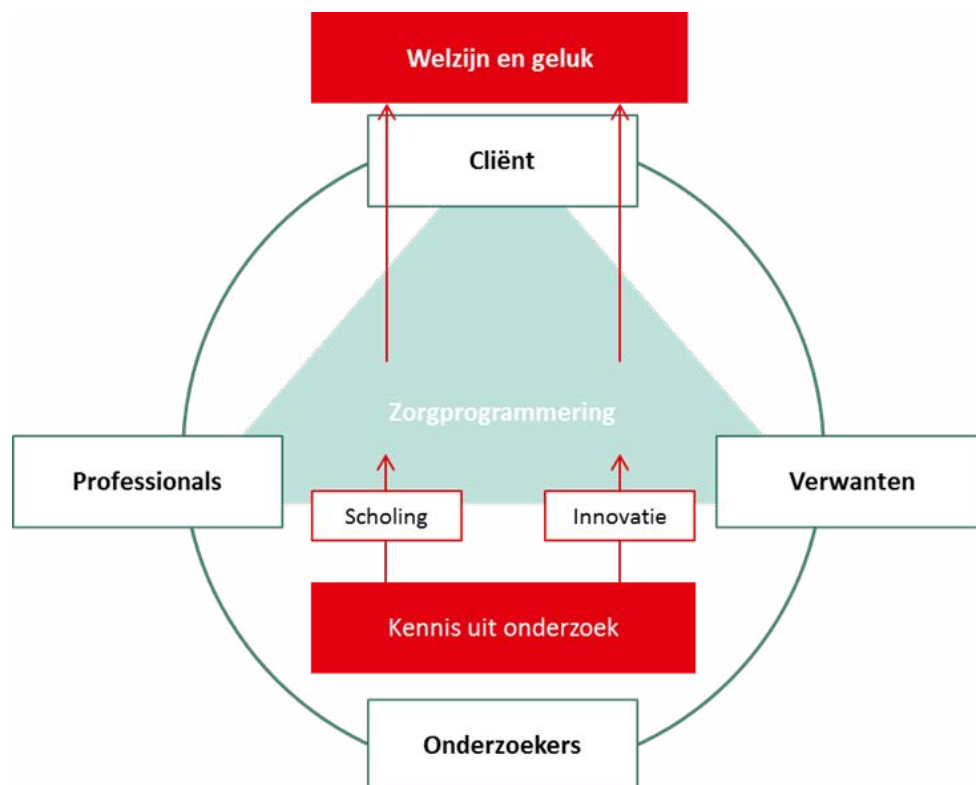
1. Waardecreatie door Wetenschappelijk Onderzoek (WO)	3
2. Overzicht duurzame samenwerkingsverbanden en lopende onderzoeken	4
3. Terugblik op 2019	7
4. Output Amarant onderzoek(ers) 2019	10

1. Waardecreatie door Wetenschappelijk Onderzoek (WO)

De missie van Amarant is het bieden van de best passende zorg aan mensen met een verstandelijke beperking (VB), autisme of niet-aangeboren hersenletsel (NAH) om hun problemen te verminderen, en hun zelfredzaamheid en kwaliteit van leven te vergroten. Om onze cliënten een duurzaam en effectief (evidence-based of practice-based) zorgaanbod te kunnen bieden zijn innovatie en het doen van (wetenschappelijk en praktijkgericht) onderzoek noodzakelijk.

Zorgprogrammering

Eén van de strategische keuzes van Amarant is het **werken met zorgprogramma's**, waarin (wetenschappelijk onderbouwde) modules staan beschreven. Volgens deze modules wordt de zorg aan cliënten vormgegeven in samenwerking met de cliënt en zijn of haar verwanten. Daarom worden binnen Amarant vanuit de **zorgcirkel** (zie figuur 1) kennislacunes gesignaleerd en van daaruit wetenschappelijk (evidence-based) of praktijkgericht (practice-based) onderzoek geïnitieerd en uitgevoerd. Daarbij is specifieke aandacht voor **implementatie en borging**. De ontwikkelde kennis draagt bij aan de verbetering van zorg en de vergroting van het **welzijn en geluk** van cliënten.

2. Overzicht duurzame samenwerkingsverbanden en lopende onderzoeken

Om goed onderzoek te kunnen doen heeft Amarant duurzame samenwerkingsrelaties met een aantal hogescholen en universiteiten. Gezamenlijk werken we aan kennisontwikkeling, kennisdeling én implementatie. Met als doel: de zorg voor onze cliënten verbeteren en de kwaliteit van leven vergroten. Dit doen we door onze eigen medewerkers de mogelijkheid te bieden om onderzoek te doen én door het samenwerken met studenten en onderzoekers van deze hogescholen en universiteiten.

Samenwerkingsverbanden

Academische Werkplaats GOUD, Erasmus MC, Rotterdam

GOUD draagt bij aan de lichamelijke en psychische gezondheid van en zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. GOUD is een samenwerkingsverband tussen het Erasmus MC en de zorgorganisaties Abrona, Amarant en Ipse de Bruggen. Samen slaan zij een brug tussen theorie en praktijk

Vanuit Amarant zijn twee medewerkers aangesteld als onderzoeker bij GOUD. **Pauline Hamers** (orthopedagoog) rondt op dit moment haar promotieonderzoek af naar het effect van lichttherapie op depressieve klachten bij mensen met een VB.

In het promotieonderzoek van **Marleen de Leeuw** (ergotherapeut/klinisch epidemioloog) wordt de huidige gezondheid onderzocht van alle deelnemers die 10 jaar geleden aan het eerste GOUD-onderzoek mee hebben gedaan, om zo meer kennis te verwerven over het verouderingsproces van mensen met een VB.

Meer informatie

Meer weten over hoe GOUD bijdraagt aan het verbeteren van de gezondheid van mensen met een VB?

[Bekijk de video over GOUD](#)

Ook vindt u meer informatie over de academische werkplaats GOUD op

<https://goudonbeperktgezond.nl/>

Of neem contact op met de implementatiecoaches van GOUD:

Rian Kluyt (rian.kluyt@amarant.nl) en Bregje van Tilburg (bregje.van.tilburg@amarant.nl)

Academische Werkplaats Leven met een Verstandelijke Beperking (AWVB), Tranzo, Tilburg University (TiU)

Binnen de Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking (AWVB) van Tranzo wordt samengewerkt tussen 14 zorgorganisaties (waaronder Amarant), belangenvereniging LFB en Tilburg University. In **co-creatie** werken onderzoekers, professionals en cliënten(vertegenwoordigers) aan kennisontwikkeling en kennisuitwisseling op het gebied van leven met een verstandelijke beperking. De onderzoeksprojecten binnen de AWVB zijn gericht op **versterking van de eigen regie en het sociale netwerk** van mensen met een VB en op de wetenschappelijk onderbouwing van methodieken voor behandeling en begeleiding.

Vanuit Amarant zijn twee science practioners aangesteld om, naast hun werk voor Amarant, onderzoek te doen binnen de AWVB. **Moniek Voermans** (gedragskundige/beleidsadviseur) voert een promotieonderzoek uit naar de arbeidsparticipatie van mensen met een VB. **Mirjam Zijlmans** (gedragskundige) doet onderzoek naar hoe de zelfbepaling van mensen met een ernstige meervoudige beperking (EMB) kan worden ondersteund.

Meer weten?

[In deze video](#) ziet u op welke wijze de AWVB bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met een VB.

Tevens kunt u meer informatie vinden over de AWVB op:

<https://www.tilburguniversity.edu/nl/onderzoek/instituten-en-researchgroepen/tranzo/academischewerkplaatsen/awlvb>

Master Organisatiewetenschappen, TiU

Vanuit de uitgebreide master Organisatiewetenschappen van Tilburg University worden binnen Amarant jaarlijks twee **management trainees** aangesteld. Naast hun stage voeren deze studenten een **afstudeeronderzoek** uit binnen Amarant op basis van vraagstukken die zich binnen onze organisatie voordoen. In het afgelopen jaar hebben de scripties van **Milou van den Wildenberg** en **Tim Roefs** waardevolle inzichten voor onze organisatie opgeleverd. Komend jaar zullen **Tanicha Bakx** en **Joyce van Dongen** hun afstudeeronderzoek binnen Amarant uitvoeren.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marianne Weekers (marianne.weekers@amarant.nl)

Centrum voor Pedagogische Innovatie (CPI), Fontys Hogescholen, Tilburg

Binnen het CPI werken professionals, studenten en docent-onderzoekers, onder aansturing van een lector, samen aan **innovatieve beroepsproducten** en worden nieuwe inzichten en kennis vergaard.

In een cyclus van drie jaar wordt praktijkgericht onderzoek uitgevoerd naar **vraagstukken die uit de praktijk komen**. Studenten voeren daarnaast, onder begeleiding van een docent-onderzoeker, hun afstudeeronderzoek uit binnen Amarant. Zij worden uitdrukkelijk gestimuleerd om niet alleen nieuwe kennis te verwerven, maar opgedane kennis ook **dóór** te geven aan stagebegeleiders en andere professionals binnen Amarant.

De vraag die in de onderzoeken vanuit CPI bij Amarant centraal staat is: op welke wijze kunnen professionals van de verschillende afdelingen binnen Amarant de alliantie met een grote diversiteit aan ouders verbeteren?

Meer informatie

Voor meer informatie over CPI binnen Amarant kunt u contact opnemen met Jeroen Pijpers (jeroen.pijpers@amarant.nl)

Multidisciplinair Zorginnovatie Netwerk (m-ZIN), Fontys Hogescholen, Eindhoven

Het multidisciplinair Zorginnovatienetwerk (m-ZIN) is een samenwerkingsverband tussen Fontys Hogeschool en Amarant. Binnen het netwerk lopen per halfjaar zo'n 25 studenten stage vanuit diverse opleidingsrichtingen, zowel HBO als MBO binnen negen woonvoorzieningen en twee paramedische vakgroepen. In het netwerk staan **'samen leren', onderzoek en innovatie** centraal met als doel om een **lerende werkomgeving** te creëren waarbij theorie en praktijk dicht bij elkaar worden gebracht. Studenten werken aan (onderzoeks)projecten in drie lijnen, namelijk: **'interdisciplinair samenwerken', 'methodisch werken' en 'cliëntmedezeggenschap'**.

Meer informatie

Voor meer informatie over m-ZIN Amarant kunt u contact opnemen met Nard van den Langenberg (nard.van.den.langenberg@amarant.nl) of Anja van Seggelen (anja.van.seggelen@amarant.nl)
[Bekijk de video over M-ZIN Amarant](#)

3. Terugblik op 2019

Pauline Hamers

Effect van lichttherapie op depressieve klachten bij mensen met een VBH.

In de afgelopen jaren heeft Pauline Hamers vanuit Amarant en de academische werkplaats GOUD (Erasmus MC) een promotieonderzoek uitgevoerd naar het effect van lichttherapie op depressieve klachten bij mensen met een VB. In 2019 heeft Pauline de laatste hand gelegd aan haar proefschrift, dat zij op 4 november 2020 zal verdedigen. Hieronder een korte samenvatting:

Shine a light on depressive symptoms in adults with intellectual disabilities - Diagnostics and non-pharmacological treatment

Er zijn veel volwassenen met een verstandelijke beperking (VB) en depressieve klachten. Depressieve klachten zijn vaak lastig te herkennen bij deze groep. Ook zijn er maar weinig niet-farmacologische interventies om depressieve symptomen bij volwassenen met een VB te behandelen. Het algemene doel van dit promotietraject was om bij te dragen aan kennis omtrent het herkennen van depressieve klachten en lange termijn stress bij volwassenen met een VB, en om meer te weten te komen over het effect van niet-farmacologische behandelmogelijkheden voor depressieve klachten bij volwassenen met een VB. Daarom hebben we onder andere de literatuur bekeken op dit gebied, en onderzochten we met een multicenter gerandomiseerde studie met controlegroep wat het effect is van lichttherapie op depressieve klachten bij volwassenen met een VB.

Marleen de Leeuw

Start onderzoek 'GOUD 10 jaar later' (GOUD-X)

In 2008 is binnen het onderzoeksproject GOUD (Erasmus MC) de gezondheid van 1050 50+'ers met een verstandelijke beperking in kaart gebracht. Binnen Amarant hebben toen 384 cliënten deelgenomen. Uit dit onderzoek bleek dat verschillende gezondheidsproblemen vaker en/of op jongere leeftijd voorkomen bij ouderen met een verstandelijke beperking, zoals slaapproblemen, slikproblemen, depressie, risicofactoren voor hart- en vaatziekten en lage lichamelijke activiteit en fitheid. Vanuit Amarant is promovenda Marleen de Leeuw sinds eind 2018 aangesteld om in GOUD-X te onderzoeken hoe het nu (10 jaar later) gesteld is met de gezondheid van de oud-deelnemers. Deze longitudinale observationele cohort studie levert belangrijke inzichten op over het verloop van gezondheid en beïnvloedbare risicofactoren voor gezondheidsproblemen. De metingen starten in 2020 en worden in 2021 afgerond.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie en filmmateriaal op www.goudonbeperktgezond.nl of neem contact op via goud.x@erasmusmc.nl

Mirjam Zijlmans

Start onderzoek 'Samen werken aan wat werkt'

Zelfbepaling verbetert de kwaliteit van leven voor alle mensen, ook voor mensen met EMB. Zowel wetenschappers als zorg-professionals zoeken echter naar manieren om mensen met EMB meer eigen regie te laten ervaren. Daarom willen we in het onderzoek **'Samen werken aan wat werkt'** nagaan hoe zelfbepaling van mensen met EMB mogelijk kan worden gemaakt en kan worden ondersteund. Ons doel is om mensen met EMB meer eigen regie te kunnen laten ervaren over hun leven. Zowel nationaal als internationaal zijn er verschillende visies en methodieken ontwikkeld die (meer of minder specifiek) gericht zijn op het mogelijk maken en ondersteunen van zelfbepaling en eigen regie van mensen met EMB. In dit onderzoek willen we nagaan uit welke werkzame bouwstenen deze ondersteuning bestaat die kan bijdragen aan zelfbepaling bij mensen met EMB. We halen kennis op uit de literatuur, bij zorgprofessionals en bij naasten van mensen met EMB. Zo werken we samen aan het verkrijgen van meer inzicht in wat werkt in het mogelijk maken en ondersteunen van zelfbepaling bij mensen met EMB.

In september 2019 is Mirjam Zijlmans vanuit Amarant gestart met dit onderzoek onder leiding van prof. dr. Petri Embregts (AWVB) en prof. dr. Carlo Schuengel (Vrije Universiteit Amsterdam) en in samenwerking met dr. Sara Nijs en dr. Marieke Kroezen (beiden AWVB). Het plan voor dit onderzoek is tot stand gekomen op basis van kennisvragen uit de zorgpraktijk en wordt uitgevoerd met subsidie vanuit het programma Academische Werkplaatsen verstandelijke beperkingen (Ministerie van VWS, uitgevoerd door ZonMw).

Onderzoekssymposium en kennismarkt

Op 23 mei 2019 vond het jaarlijkse onderzoekssymposium van Amarant plaats met daarbij voor het eerst een kennismarkt. Op deze kennismarkt was de energie omtrent kennisdeling voelbaar en werden vele contacten gelegd. Daarnaast vonden inspirerende, leerzame en interessante workshops plaats over onderzoeken die binnen Amarant worden gedaan. Met ongeveer 100 aanwezigen was er sprake van een geweldig mooie opkomst van mensen die het ontwikkelen en delen van kennis met elkaar een warm hart toedragen.

Een greep uit de reacties: Veel onderzoeken, veel keus, veel enthousiaste mensen die de zorg hard nodig heeft, dynamisch, goede opkomst en supergoed verzorgd, zinvol en interessant, energiek

Opening mediatheek

Tijdens het onderzoekssymposium werd door opleidingsfunctionaris Eugène van Groenendaal het startschot gegeven aan de 'tegel' in de mediatheek van het leercentrum. Hiermee is een plek gecreëerd waar voortaan alle ontwikkelde kennisproducten (denk aan scripties, methodieken etc.) beschikbaar en gemakkelijk vindbaar zullen zijn voor iedereen binnen Amarant.

Malou Deenen

Nominatie scriptieprijs

Collega Malou Deenen (projectleider) voerde in 2018 een onderzoek uit bij de collectieve voorzieningen van Amarant, in het kader van haar master Sociaal Werk. Ze schreef daarover haar scriptie getiteld **“Een veilige haven. Een kwalitatief onderzoek naar de werkzaamheid van de collectieve voorzieningen Amarant Groep”** onder supervisie van Kristel Driessens en Jan Depauw van de Universiteit Antwerpen. Haar scriptie werd in 2019 genomineerd voor de Anton Došen Scriptieprijs, welke werd uitgereikt tijdens het tweejaarlijkse symposium van de Academische Werkplaats Leven met een Verstandelijke Beperking (Tranzo, Tilburg University). Hoewel de scriptie van Malou uiteindelijk niet werd bekroond met de prijs, is de nominatie een mooie verdienste voor een prachtig en goed uitgevoerd praktijkgericht onderzoek.

m-ZIN projecten in 2019

De studenten van m-ZIN werkten het laatste halfjaar van 2019 aan diverse projecten binnen de drie onderzoekslijnen. In het kader van **‘transmuraal werken en opleiden’** werkte één groep studenten vanuit de instellingen Amarant, De Wever en het ETZ samen aan het vraagstuk of de betrokken instellingen in staat zijn om persoonsgerichte zorg te verlenen wanneer cliënten zorg nodig hebben op een **andere plek in de zorgketen**. Zij signaleerde met name hiaten in het proces van de overdracht en deden aanbevelingen. Een ander voorbeeld: de uitbraak van het **noro-virus** was aanleiding voor de studenten die met het thema **methodisch werken** aan de slag gingen, om het Vilans protocol **‘persoonlijke hygiëne’** te toetsen aan de praktijk. Zij gingen met de betrokken woonvoorzieningen in gesprek hierover. Inmiddels is een nieuwe groep studenten gestart om de verrichtingen van de vorige groep voort te zetten. Naast de m-ZIN projecten studeren momenteel ook acht HBO studenten af door middel van praktijkonderzoek.

Vragen met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek binnen Amarant?

Neem contact op met Moniek Voermans (moniek.voermans@amarant.nl), beleidsadviseur, afdeling wetenschappelijk onderzoek.

4. Output Amarant onderzoek(ers) 2019

Presentaties: regionaal, nationaal & internationaal

- Bohmer, M., **Hamers, Pauline**, Oppewal, A., Maes-Festen, D. (2019). Are we still in the Dark? A Systematic Review on Light Exposure, Sleep and Mood in the General Population. *Neuropsychobiology*;78: 157. SLTBR congress, Chicago, VS
- **Deenen, Malou** (mei 2019) Een veilige haven: Werkzaamheid van het zorgconcept Collectieve Voorziening binnen Amarant. Mondelinge presentatie onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Dongen van, Peter** (mei 2019) De cliënt centraal in de communicatie: Het perspectief van een verwant. Mondelinge presentatie op onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Hamers, Pauline** (januari 2019) Het effect van lichttherapie op depressieve klachten bij volwassenen met een verstandelijke beperking. Posterpresentatie op Vilans Congres 'Zoek het uit', Nieuwegein
- **Hamers, Pauline** (mei 2019). Bright light therapy for adults with intellectual disabilities and depressive symptoms. Mondelinge presentatie op 12th European Congress Mental Health in Intellectual Disability (EAMHID), Barcelona, Spanje
- **Hamers, Pauline** (mei 2019). Het effect van lichttherapie op depressieve klachten bij volwassenen met een verstandelijke beperking. Posterpresentatie op onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Hamers, Pauline** & Beumer, Sylvie (juni 2019) Ervaren obstakels tijdens GOUD onderzoek. Mondelinge presentatie op onderzoekssymposium Ipse de Bruggen, Zwammerdam
- **Hermans, Heidi** & **Hamers, Pauline** (november 2019) Lichttherapie bij mensen met een verstandelijke beperking. Mondelinge presentatie op Innovatiesymposium VGZ, Eindhoven
- **Lambooy, Anka** (mei 2019) Resultaatsturing. Mondelinge presentatie onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Langenberg van den, Nard** (mei 2019) Leren door middel van observeren (shadowing opdracht m-ZIN studenten). Mondelinge presentatie onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Leeuw de, Marleen** (april 2019) Studieopzet Gezond ouder worden met een verstandelijke beperking (GOUD) – 10 jaar later. Mondelinge presentatie Oorthuys overleg UMC, Amsterdam
- **Leeuw de, Marleen** (mei 2019) Studieopzet Gezond ouder worden met een verstandelijke beperking (GOUD) – 10 jaar later. Mondelinge presentatie op onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Leeuw de, Marleen** (augustus 2019) The next phase of the 'Healthy Ageing and Intellectual Disabilities' (HA-ID) study: 10-year follow-up. Mondelinge presentatie op het wereldcongres van International Association of the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities (IASSIDD), Glasgow, Schotland
- **Leeuw de, Marleen** (2019) Verschillende presentaties binnen Abrona, Amarant & Ipse de Bruggen ter aankondiging van studie GOUD X.
- **Pieterse, Eva** (mei 2019) Toegenomen complexiteit van zorgvragen binnen Expertisecentrum Autisme: Ervaringen en behoeften van begeleiders. Mondelinge presentatie op onderzoekssymposium Amarant, Tilburg

- **Schoenmakers, Jurre** (mei 2019) Bevorderen van de eigen regie van mensen met een verstandelijke beperking. Mondelinge presentatie op onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Smeitink, Marlon** (mei 2019) Risico-afweging door begeleiders ten behoeve van de kwaliteit van leven van cliënten. Mondelinge presentatie op onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Verhoeven, Paul & Gelder van, Inge** (mei 2019) Onderzoek naar technologische innovatie (vernieuwing) in de zorg binnen Imagine: resultaten uit de afgelopen jaren. Mondelinge presentatie onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Voermans, Moniek** (mei 2019). Participatie door betaald werk: Ervaringen van mensen met een verstandelijke beperking zelf. Mondelinge presentatie op onderzoekssymposium Amarant, Tilburg
- **Voermans, Moniek; Taminiau, Elsbeth & Embregts, Petri** (augustus 2019). Social value of being involved in sustainable employment: perspectives of people with ID themselves. Mondelinge presentatie op het wereldcongres van International Association of the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities (IASSIDD), Glasgow, Schotland

Publicaties

- **Hamers, Pauline; van Ool, J.; Festen, D.; Hendriksen, J.; Bindels, P. & Hermans, Heidi** (mei 2019) Reliability and validity of the Dutch Anxiety, Depression And Mood Scale in adults aged <50 years with intellectual disabilities. Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities, 32(3), 568-574.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30460756>

Amarant

Postbus 715
5000 AS Tilburg

www.amarant.nl